

(כ) ע' זאת כיה ושיר ופרמיג טייב סקיב.
 כטיריש ו'ע' חורח וראש וס' ופרמיג שיד סקיב ומיש בסמך.
 (כה) ה'הדלשמ' דמס' כל'אס בשמות' דמתינת' מליגא אדרב עיש לכ' דוא
 מתיב באצפה אל'ע' בל'ע' בשמות' חורח הגומא' עצמן דאסור משום ובתקיעת'
 וגר' לכ' אס' אמר' בחור' חדרים' וטעם השני שאין אדם חש הוא כשיטת'
 חזקת' הנ"ל והר"ן ע' בסמך.
 (כו) י"ל דע"כ רבנו דניחנן דמפליג' אמוראי בבלי' מומין מוכח דלא גזרו דחל'
 בזה גזרה ללכת' לכ' אדם בפני' עדס' אין לאסור בפניה' ונראה דכל'
 שכן יב' ל'ב' ע'צמו דשרי' לה'הנא' והנה ה"י' סיה' פלרש' דברי' חזור'
 ה'השטח' הוא שמא לכ' באמת' להקדשו' עיש' ולפי' מלבד הנפקותא' ש'הו'
 ה'השטח' ש'כ' ה'פרמיג' בשם ה'פרשה' עיש' ש' עוד ג"מ דלעס' הדור'
 א'ס' יאמר בפני' עדים' שאין' כוונתו' להקדש' כיה' ולעסמא' דחזקתא' חזר'
 אכן' אין' כונת' רבנו דה"י' הדמיר' ליה' סממא' דחזקתא' כלל' דהא' חסר'
 ולא' משום' כריאת' עין' בלחוד' כו' עיש' וכי' התוויש' ואי' אין' נפקותא' זה'
 ע' ב"ח ובח"ס'.
 (כז) ע' י' למח' אל' מירס' דשלמים' הוא כטיריש' ושי' יקצת' י"ל דקמ"ל' דאפילו'
 למאן' דסיל' בסמך' דף' ע"ג' ובאשר' דוכתי' דמס' בשאר' ימות' השנה' בעי'
 עקרת' שם' סמח' ממנו' שיד' דין' זה' ולאכורתי' ע' ג"מ' רבתי' ב"מ' מירש'
 למירוש' הרב' א' שחטו' בשנינו' בעלים' ע' רמב"ם' ספיו' מ'ה' סה"מ' הי"א'.
 (כח) ע' חביש' מ"ל' סלי'.

1234567 ח"ד"ס

(כט) כשיתו לעיל משנה י"ב אבל אין הספמים שרין וע' ב"י ואחרונים ס"ט ה' ותו"ס.
(ל) ע' לעיל פ"ה המשנה וי"ט ופסקם בעינו גירסת ושיטת הרי"ף.
(לא) ע' ר"ן ותוס' ד' כ"ח א' ד"ה אל רוב.
(לב) ריש פ' א"ט בפי הגמרא מפרש הרב לענין דרוסה ולפינו מוכח דשיטתו כשי"ד וצ"ע ע' ב"י ס' י"ג דבין לענין נקב בין לענין דרוסה אין שום שוני בדקיה מבחור וגוראה דין להנהיג בדבריה הרב וצ"ל ואע"פ שניקב זה בלא זה וכ"כ אין יבדוק במים. הנהגה למצונו רבנו אהרן בדקת השטם ומכאן מדבריו דאין לשמיר על הדקא ע"י נפחא ח"י אשכר למצונו עלה כמיש הכרזם השטם והבית אברהם ג"ס י"ט. וק"י למיש בדבריה ע"י מ"ס א"י להפך השטם א"י למה קאמרה התמרא דקא תיחשפה לנשט הלא אפשר בבדיקת מ"ס ואין צורך להפסוק גם י"צ צ"ע בדבריה הרב לקמן פ' א"ט בדין נפולת ע"ש.
(לג) ע' בפסיקתא ור"א"ש כתב שמדברי הרי"ף משמע שפסק כר"ג והרש"ש ע' מ"ז ת"ח וע' הנהגה מלבד מה שאין הוכחה מדברי הרב על שיטת הרי"ף ממה להדיא דלאו א"ל"ב"ה דרי"ף כן סמ"ש לליד ת"ההוא דמקיטין כ"ר"ה דההיא באתה בהמה עצמה והוה שלא כדעת הרי"ף כדלכזו ס' א"ט בבדיקה הר"י.
(לד) הובא בכל ב' ה"ש דף צ"ג וכתב עלה יכ"כ הרב ר' יונתן ד"ל.

כשרה אם נשאר חוליא אחת או חציה (א) מלמעלה בראש הקנה ומלמטה סמוך לכנפי ריאה התחתונה שהיא עליונה חצי חוליא כשרה לפי שכל זמן שתפסות הבדמה צוורה לרעות הסדק מתמעט וגורא כאילו לא נסדק. וחסרון בגרידת פשוט לקמן במשנת אלו כשרות הוא בכאסר וכמו כן בקבים שיש בהן חסרון מפעורין לכאסר אצ"ט שאינו רוב. גיבץ קרום של פה התחתון שבו מונח המוח אבל העליון שדבק בעצם אינו מעלה ואינו מוריד (ב): גיבץ הלב לבית הלל בין לחלל גדול בין לחלל קטן אפילו לאחד מהן טרפה אבל אם לא יגיבץ הנקב לחלל כשרה וחכי קתני שיטת באלו כשרות. גשברה השדרה ולפסק הוטט שלה חזא מילתא וסריפות דידה משהו מסתקף וזו היא ולא משום שבידת השדרה ואורזות דמלתא נקט שפסקת חוט על ידי שבידת השדרה רוא. נישל הכבד ולא נשחית היצנה כלום ובגמרא פריך סיפא לרישא דקתני באלו כשרות נישל הכבד ונשחית ממנה כוית וזו נפוחת לא ומוקים לה כתנאי והלכה כדברי האומר כוית: הריאה שניקבה כל שני חצורות שיש לה אבל זה בלא זה כשר דכל אחד ואחד מגין על חבריו. או שחטרה ולא מיירי בחסרון מבפנים דחסרון מבפנים לא שמיא חסרון אלא בחסרון מבחוץ אייך, ואם תאמר וזו תנא גיבקה וכל שכן חטרה ולמה לי למיתנא תרתי ומתוך בגמרא דלמנא קמא לא איצטריך ומשום ר' שמעון קתני לה להדיא צ"ע שלא נחלק ר' שמעון אלא בגיבקה והתם הוא דבצי לבית הסמפנות אבל בחטרה אפילו ר' שמעון מודה דבחסרה במשהו טרפה דאי לא תנא חסרה חזינן ליה מקל חומר מגיבקה והא אמרנא שר' שמעון חולק גם בחטרה. קמיל ר' שמעון עד שנתקב לבית הסמפנות דחיינו סמפון גדול ששוחזין אליו כל הסמפנות וזו דוקא לשון רבים ולא קאמר לחזן הסמפון:

ב גיבקה הקיבה במשדו אפילו בלא חסרון אבל בגיבץ שהיה מפולש דחיינו נקב לחלל. גיבקה המרה במקום שאין הכבד חוטמתה טרפה ור' יוסי ב"ר יהודה קתני לה והלכתא כותיה אצ"ט דשליגי רבנן עליה ובמקום שחכבד חוטמתה דברי הכל כשרה הוא. גיבץ הדקין נקב מפולש כלומר שיצא לחוץ ומיירי שאין סביביו דקים אחרים כגון שניקבו למעלה שאם גיבץ מן הצדדים אם סמוך לנקב יש דקין אחרים מגיבץ הם עליו כאמרא בגמרא (דף מ"ה) והא הדרא דכנתא דאניקוב לחבריה חכריה מגין עליה. הכרס הפנימי שניקבה והוא טפה בכרס הסמוך לוטט וזו הכרס הפנימי שהיא לפנים כלפי תהומה (א) ובנקב לחודה מסריף אבל שאר הכרס לא מיפסיל בנקב משהו אלא בקריעת רובו ואפילו לא יהיה נישל ממנו כלום ולר' יהודה בשפת אצ"ט דלא הוי רוב כגון בבדמה גסה שיש לה כרס רחב או אפילו דקה כיון שכריסה רחבה שמיעוטו הוא רחב אבל בקטנה שאין אפילו ברובה טפה אוליגן לרובה ומיטרפא ברובה אצ"ט דלא הוי טפה והלכה כר' יהודה, ואם נחסרה מפרס והפנימי כסע (י) טרפה שאב יתחת העמוד על טפה. המסס צנפיל בלעז. בית הכבוסות טוף הכרס שעשוי כמבוע שקורין בלעז פנאב ובלשון המשנה בית הכבוסות המסס מחובר לו וסביב סביב לחיבורו כשאתה מבדילו ש דופן לזה דופן לזה ובאמצע הם שופכין זה לזה והמפסיל נכנס מבית הכבוסות המסס והמסס לקיבה והקיבה לדקין. וקאמר שהתא אם גיבץ לחוץ כלומר שלא במקום חיבורו והנקב מפולש עד לחלל כשאר נקבים של דקין מטרפה לאשקיף אם גיבץ במקום חיבורו דכשר לפי שדופן המסס מגין על נקב בית הכבוסות דדופן בית הכבוסות מגין על נקב המסס כיון שהמסס והנקב לא היה נראים במתוך שדופן חברו מגין עליה. ובגמרא מוסיף בשאר דקין שאם גיבץ אחד מהם במקום שחברו סמוך עליו חברו מגין עליו ואין חילוק בין דקין ובין המסס ובית הכבוסות והא דאמרין (צ"ל דהא אמרין) בגמרא שבידת הכבוסות אם גיבץ בעשבי בית הכבוסות הוא מקום עב כשישור שתי דפנות אצ"ט שניקב שניקב שדופן דופן אחת כיון שאין הנקב מפולש כשר וזה טעמא דהא דבבבולו בעינן נקב מפולש לחלל. נפלה מן הגג ושחטה מיד ולא המזין לה מעת לעת טרפה אצ"ט שאין שבר נראה בה חוששין שמא נתרסק ותתפרק כל אבריה ורגליה לדבר שהרי אינה יכולה להולך ואפילו לעמוד שאם שמה אינה צריכה מעת לעת לשהחזה אלא ישחטנה ויבדקנה בכל המקומות שמיטרפת בהן כגון בבני מעים ובחוט השדרה ובמח (ה) ששם גיבץ או נקרוץ מחמת הנפילה אצ"ט שלא נכתתו שאר האברים אבל בלא בדיקה אכירה והא הלכה מלא קומתה (ו) אינה צריכה בדיקה כלל וגם אין צריך לשוחותה מעת לעת הכי מתפרש בגמרא. נשתברו רוב צלעותיה מפרש בגמרא (דף ג"ב) כגון שש מכאן ושש מכאן או אחת עשרה מכאן ואחת מכאן דחיינו רוב צלעותיה לפי שעשרות ושותם צלעות גדולות שיש בהם מחוץ לה לבהמה והוא ששחטו ור' חזקיה בלעז דהוה מחציין בלפי שדרה ולא מחציין כלפי חוץ. ודוקא נשתברו בלא נפילה דהוה הוא דבעינן רוב אבל בנפילה לא צריך רוב ולא מיעוט דאפילו לא נשתברו כלל אסורה כמו שפירש למעלה והוא תומרה בעצין זה ויש לה קולא בעד אחר דבנפילה לחודה מעת לעת לפע חולקה היכא דנשתברו וזו לא מחייב כלל. ודרוסת האב שהכה בהמה בצונוגי ידה אבל לא בדגליה שאין ארס בדגליה אבל בידה מסיל בה ארס ושורפה ואפילו לא נקבו בני מעיה אלא שחטו טרפה לפי שסופן להניקב ואפילו לא יאידמו בני מעים אלא הבשר שנכבד בני מעים או כנגד הריאה או אפילו כנגד הכבד (ו) שאין פוסל בו נקב טרפה לפי שהארס שורף לגמרי כל מה שפוגע ולא ישאיר דבר וכבר אמרנו כולה טרפה או שיכה אותה בראש צריך לבדוקה אם האדים הבשר כנגד המוח וכן בצואר אם אדים כנגד הסימנין (ח) והא לא ידע באיזה מקום היא נדרסת יבדקנה מקדקה עד ירכותיה אבל בירכותיה אין צריך בדיקה והא אפילו נישל כל הבשר משם אינה נטרפת בכך, ובמקום צומה הגדיין (ט) ששם גמי דצריכה בדיקה אם האדים הבשר כנגד צומת הגדיין ואצ"ט שששם ר' יהודה אומר דרוסת האב בדיקה אבל לא בבהמה גסה דלא אלים זיהריה למקילה דדרוסת ארי בגסה וזו שכן בדיקה, ובגמרא מפרש דר' יהודה מפרש דברי חכמים בא ולא לחלוק (י) דדרוסת הנץ אשפורי

אחוזין בסכין ושחטין כיון מיירי בעצין שישחטו במקום אחד שאחד אחוז בראש הסכין והשני בסופו שהוא קתו וזו להשמיצו דלא חיישינן שמא ידרוסו שתאחד יצב הסכין אצלו שלא יוכל חברו לחלוטו אצלו אבל (לה) אם ישחט כל אחד ואחד בסכינו בפני עצמו וישחטו אחד במקום אחד והשני כנגדו מלמטה באותו צד שהוא כנגד הצואר כלומר שיחפוף אותו ולא תצטרף שחיטה זו לזו אפילו הכי כשר דלא בעינן שחיטה. מפורט. וכן שחיטה חשירה כמסקר שיש בה לשונות הרבה של מחבת והפרש בין כל אחת ואחת וכמו כן שחיטת הקנה בעצין עולה ויורד והא בין כל השחיטות שיעור רוב כשר. כקולמס ששחט באלכסון במקום שחיטה נפצא שהשחיטה אינה מגולה לכל:

הים מנפלה למעלה זכיון שהחליד הסכין תחת השני לא אפשר לו לחתוך אלא אם כן יגביה הסכין ויזעזע הסימן שהוא עליו אבל הכא שדחליד הסכין בין סימן לסימן השני ויזעזע הסימן התחתון כדרך שחיטה ואחר כך יוציאנו ויחתוך העליון כמו כן בדרך שחיטה אימא שפיר דמי קמיל רב דהיא מסולה. וחתך חסר כשרה. כיון דעור לאו בר שחיטה הוא לא הקפידה בו תורה ולפי רב מספקא לזו ואפילו תחת מלית שהיא דבוק בצואר שהוא אינו מחובר שם בידי שמם מספקא ליה ואפילו תחת הצמד מסובך שם מפלוג לא ניהא ליה בעלמא לבעליה באותו סיבוב וסופו ליעקר משום מה שאין כן במלית שבעליה קורו שם לצורך הבדמה (ל).

דף ל"א מלא צואר חוץ לצואר מפרש בפירוש המשנה. ובאימל שאין לו קרינים, שהן עולין עליו למעלה שאם היו שם קרינים מתוך שהוא קטן מאד הוא נשחט מן הצואר וכשרה מוליד ומביא יש לחוש שמא יחלידו הקרינים או ינקבו:

מקטא דנפלה שלא באה מכה אדם והא הפילה הוא לנפוצה כבולת משום דמתכין לה תחילה בעלמא (לו) אצ"ט דלא מתכין לשחיטה כשרה דלחולין לא בצי כונה מציא צריך למשוח במקום בקרשים מקרא לרצונכם ותבחו דלרנכם ובחזו מפלוג דבוחלין לא צריך:

דף ל"ב פיי כד שחיטה. ומתוך כדי שחיטה בהמה אחרת דחיינו שיעור שחיטה מנפלה ודף ס"ה בסכין רפה שאין חידדה חוץ יפה אפילו כל היום נפלו מאריך ושחטא בשחיטה אחת כשרה והואיל וכל שעה מוליד ומביא ולא הפסיק בשחיטתו. שהיה מוח שישאר. הפסיק שחית ושש פסמים בשחיטה אחת ושהיה בין שלשתו כשיעור שלם. ותפוסת ליה מדידה התם שהשוחט בסכין רפה וזו וקאמר אפילו כל היום והמקשה היה סבור בשחיטה אחרת כל כך אי אפשר בלא שהיו רבות אך לא היה בבח אחת שים דלא מצטרף ומתוך ליה דילמא בדלא שהיה כלל כדרישית. שהיה במיעוט סימנין. מזה השב, שבעירישי והמחבר בזה שקבלנו בבעיית שהה במיעוט הסימנין (לה) זה הוא דבשחיטת בהמה דבעיא שני סימנין איבעיא לן ובשוחט הסימנין אחריו של סימן ראשון. ושהיה בו באותו מיעוט בדרך שחיטה כשיעור שהיה קודם שיתחיל הסימן השני, מי אמרין כמתחך בשר בעלמא הוא ואין זו שחיטה אלא תחית בשר בעלמא ותרא ליה שהיה או דילמא כיון דקיימא לן דלמלה בעינן שחיטה כולה סימנין בשחיטה קא עסיק ולא שהיה היא אבל בפני ליכא למיבעי זכיון ששחט רוב הסימן כבר בגמרא שחיטתו ותו לא מסיל ביה לא שהיה ולא אחת ממני המרשח ובמיעוט קמא של סימן קמא ליכא למיבעי דאי קנה הוא הא אמרין חצי קנה פגום לא מיפסיל ואי בושם שמיטא דמלתא שחיטתו דהא במשהו מיסריף:

והיה ששאל מן הבדמה וזו משום דמעלי ומרעלי לגוף דאמרין בגמרא (דף ל"ג) הריזה שיעבירי חוץ כוית בשר מבית שחיטתה לפי שאינו מחסור המעט ויכול לתבוע מיד קודם יציאת הנפש ומלחו יפה יפה מפני שפירין גבול התם לצאת ולא יצא ומיחו אחר כך יפה יפה מפני הצלח שעליו דאמרין לקמן (דף ק"ג) מודה ומלח ומדיח אבל הכא לא יצאה הדרה והלה לפי שדך הצואר שיש בו לחות מפני דם השחיטה (ל) ואצ"ט דשאר בשר שאין לו ורייך של דם אלא דם האברים לא צריך מליחה כלל אם רצה לאכלו לפי ששחט דם האברים והיא לא פריש מותר אבל בשר הצואר שנחתך קודם שחטא נפשוט שהיה מרד לעלות דם הגבלו בו ולא הפסיק להוציא את הכל מפני שצנפנו מפני החיזוק לשיכך צריך למלחו יפה יפה ואחר כך יאכלנו כשהוא חי וממחו לה עד שחטא נפשוט דהא אמרין בארבע מיתות ביד (דף ס"ג) מגין שאסור לאכלו מן הבהמה קודם שחטא נפשה תיל לא תאכלו על הבה. ואחר וזו לא אמרין גוי במיתה תילא רחמנא האב מן התי רוא כיון שנחתך בעד שהיה בה חיות קמיל דמותר דליכא מיד דלישראל שרי ולגוי אסור:

דף ל"ד בחפה דקה שפסטה ידה וזו מפורש בפירוש המשנה. היה גסה כגון איל וזבי ויחבור ובעצין דמטי הוי חלדה במלית מבצמר המסוכך מרסוס שאסור בזה שחיטה כלומר שיהא לא (צ"ל לה) חיות) כח כל כך להחיות היה אחר שנבגרה השחיטה (מ) בעכויריו שנו. שאין בבואה ניכרת בהם. והריזה לנקר חצרו וזו מפורש בפירוש המשנה.

הדרן עלה השחיטה אחר בקוף

אלו מריפות

דף מ"ב אלו. טרפות בבמה וזו נקבות הושט במשהו וכל לשון גיבץ במשהו וכל לשון פיסוק ר"ל ברוב. ושם דפסיל בנקב הוא שניקבו שני צורות שלו ואצ"ט שאין בו שום חסרון. ופסקת הגרגרת פי ברוב והיא שנפסקה ברובת הגרגרת ואצ"ט שאין בו שום חסרון דיו טרפה דכיון שנפסק רובה כשהבמה המשוך ראשה כלפי מעלה ויסיף הפיסוק וכל יום ויום יוסיף ויגדל אבל אם היה הפיסוק באורך הקנה אפילו תהיה ברוב מקום הראוי לשחיטה

(לה) אולי צ"ל אלא.
(לו) ר"ל דמשהו זה סיד דבעל הבעין דמטי הוי חלדה במלית מבצמר המסוכך ודעי מצי. ודעת רבנו יהונתן כדעת רוב הפוסקים דדוקא מלית הקשור ש"י ב"י מ"י כ"א.
(לז) עיין מ"ש בפי' אות ה'.
(לח) הובא פירוש זה בלח"ט דף ל' ובפוסקים בשם ה"ר אשעריא והר"י בהמאור מבאר ממש כלשון הספר שלפנינו בשם החכם ר' יהונתן ב"ר אשרי, והנה המאמר המבאר ספר הזה הוא הנקרא אצ"ט בפי הראשונים מפרש ההלכות הוא הרב רבנו יהונתן ב"ר דוד ד"ל ואפשר שהגאון המחבר ור"ה שגהו קבלו ע"י סיו שדך ר"י ס"ס בעשמי הדרה ראשונה ודעת רוב כסעם הר"ן כדי שיתכרך הבשר וכ"כ בפי' כל הבשר ציון אות מ"ב לנו כתב דהכא לא צריך מפני שיש בו לחות. ולשיטת הרב מציון דבר העשון מליחה בלתי חרחה ראשונה וע"י ס"י ס"ס מ"י ב"י בשם הרשב"א.

- (מ) ע' ש"ך ס"י ס"ק ותב"ש סק"א.
- (א) ר"ל משהו כדלקמן בפי' הגמרא.
- (ב) ע' ב"י מ"י ל"א בעצין שחית הרייך ובעצין דעת הרמב"ם דשקיל וסרי ביה הב"י יש ראייה מפייהם שדעתו כהרי"ף ע"ש.
- (ג) ע' בפירוש הגמרא ואולי דלפרש לשון המשנה למה נקרא פגמי כפירשי דף מ"ד ד"ה אימא נקט כאן לישנא דרבינא א"י משמיה דרב דע"ג דלית הלכתא כחותיה ומי' צ"ע.
- (ד) עיין מ"ש אות קס"ז ואות קל"א.
- (ה) ע' לקמן אות ק"כ.
- (ו) ר"ל הלך יפה וכ"כ רעמב"ם וזהו מלא קומתה כמ"ש התוס' ב"ב דף ע"ה ב"י ד"ה אצ"ט.
- (ז) כמ"ש הפרמ"ג ס' ג"ז שיד סק"מ וע' רש"י בסוגין דף ג"ד.
- (ח) ע' לקמן אות מ"א. ס' ע' לקמן אות קל"ז. י' ע' לקמן אות קל"ג.